

Kronika 1992

OBSAH

Životopis kronikára	3
Dôstojne, s pietou	3
Sviatok práce	4
Deň víťazstva	4
Svidnícky festival	4
Oslavy SNP	5
Oslavy KDO	5
A. Dubček vo Svidníku 15. II. 1992	6
Politici, diplomati a ministri v meste	6
Parlamentné voľby	7
Nový predseda okresu	7
Vladimír Remek vo Svidníku	8
Veľvyslanec Ukrajiny vo Svidníku	8
Mesto schválilo trhový poriadok	8
Svidnícka pekáreň dopiekla	9
II. ročník predvianočných predajných trhov Svidník '92	9
Autobusové nástupište v prevádzke	9
Výstavba mesta	10
Základná umelecká škola ukončená	10
Cirkevná základná škola vo Svidníku	10
Odstránenie dvojzmennosti vo vyučovaní	11
Tri fary vo Svidníku	11
Filmové leto	11
Echo našich slávnosti	11
Dukelský beh mieru	12
Svidníčan na vrchole Európy	12
J. Surmánek sponzor futbalistov	12
Lekársky deň	12
Vo Svidníku otvorili zdravotnícku predajňu	13
Humanitná pomoc Ukrajine	13
Čierna kronika	13
Počasie v roku	13
Niečo zo štatistiky Svidníka za rok	14
Koľko máme áut	15
Kultúra činnosť	15
Obchodná sieť	16
Predajne	17
Služby	20
Druhá banka	21
Chýba stolárstvo	21

Telefónne stanice	21
OZKN zmenené na SVIKON	21
Činnosť mestského zastupiteľstva	22

Mesto Svidník leží na sútoku riek Ondavy a Ladamírky v severovýchodnej časti Slovenska. Jeho krajinu charakterizuje zvlnená Ondavská vrchovina, v ktorej sa striedajú malebné lesy s lúkami a obrábanými poľami. Hrebeň Nízkyh Beskýd je bohato zalesnený a jeho časť patrí do Chránenej krajinnej oblasti Východné Karpaty.

Najstaršia písomná zmienka o Svidníku sa zachovala v listine z roku 1357, štatút mesta mu bol priznaný v roku 1964. Názov je odvodený od slova „svida“, v dnešnom znení svíb, ktorého kríky sa tu hojne vyskytujú. Už v druhej polovici 14. storočia viedla cez Svidník dôležitá obchodná cesta, ktorá cez Duklianský priesmyk spájala podunajskú a potiskú oblasť s baltickými provinciami v Poľsku.

So Svidníkom je úzko spojená Karpatsko-duklianska operácia, jedna z najväčších bitiek druhej svetovej vojny, ktorá mu spôsobila rozsiahle škody. Jej zásluhou sa Svidník dostal do širokého povedomia a nasledujúce obdobie bolo v znamení jeho intenzívneho rozvoja. Postavilo sa mnoho objektov občianskej vybavenosti, stovky rodinných domov, bytov a významné priemyselné závody.

K 1. januáru 1992 Svidník má 11 563 obyvateľov a je administratívnym, kultúrnym, rekreačným a športovým centrom okresu, v ktorom značnú časť populácie tvorí národnostná menšina Rusínov - Ukrajincov. Cez mesto vedie dôležitá medzinárodná cesta smerujúca do Poľska, pred dokončením je letisko umiestnené na jeho okraji. Najväčšími podnikmi sú Odevné závody kpt. Nálepku a Strojárne potravinárskeho priemyslu. V poslednom období sa úspešne rozvíja súkromné podnikanie, zvlášť v obchodných sférach.

Historické boje z konca druhej svetovej vojny pripomína pamätník Sovietskej armády a Vojenské múzeum vo Svidníku, ako aj rozsiahly prírodný areál pamätníka Československej kultúrnej pamiatky.

Od roku 1956 sa v miestnom amfiteátri každoročne konajú Slávnosti kultúry Rusínov – Ukrajincov ČSFR, v meste sídli Múzeum ukrajinskej kultúry, jeho súčasťou je skanzen a Galéria Dezidera Millyho.

Životopis kronikára

Prvé riadky do tejto kroniky začína písať Michal Kriľ. Narodil som sa 26.7.1932 vo Vyšnom Mirošove. Povolaním som bol učiteľ. Za 19 rokov učiteľskej práce pôsobil som na základných školách v Cernine, Hunkovciach, Roztokoch, Krajnej Bystrej a na Osobitnej škole vo Svidníku. Od roku 1972 do r. 1991 (tiež za 19 rokov) pracoval som ako metodik na Okresnom pedagogickom stredisku vo Svidníku. Počas učiteľovania v Roztokoch a v Krajnej Bystrej písal som obecnú kroniku týchto obcí. Mesto Svidník je mi blízke, bývam v ňom od roku 1969 a poznám ho už od r. 1947. Od septembra 1991 som na dôchodku.

Dôstojne, s pietou

Tohtoročné oslavy oslobodenia Svidníka mali bohatý a dôstojný program. Vyvrcholením osláv bol pietny akt kladenia vencov pri pamätníku Sovietskej armády v pondelok 20. januára. Zástupcovia štátnych samosprávnych orgánov politických strán a hnutí, závodov a organizácií položili kytice kvetov k soche čestného občana Svidníka,

armádneho generála L. Svobodu. Večer oslavy pokračovali divadelným predstavením hercov košického Štátneho divadla hrou Veľmi tiché Ave.

Štyridsiate siedme výročie oslobodenia Svidníka si už 12. januára pripomenuli turisti lyžiarskym pochodom Dukla – Svidník. 15. januára v krytej plavárni na III. ZŠ sa uskutočnil plavecký maratón žiakov základných a stredných škôl. 18. januára sa v Dome deti a mládeže uskutočnil šachový zápas medzi mladými šachistami zo Svidníka, Stropkova a Krosna (z Poľska). V nedeľu 19. januára na lyžiarskom vleku vo Svidníku sa uskutočnili lyžiarske preteky o Štít mesta Svidník.

Sviatok práce

Sviatku práce – 1. mája prialo počasie. Vydareným podujatím, ktoré zapadlo do tohtoročných prvomájových osláv bolo nočné športovanie, ktoré organizovala Stredná priemyselná škola odevná. V telocvični svidníckej Slávie celú noc bolo na palubovke rušno. Basketbal vystriedala rytmická gymnastika, aerobik, stolný tenis, kondičná kulturistika. Tu v telocvični každý si prišiel na svoje. Túto pozvánku využili predovšetkým tí, ktorých šport sa stal a je normálnou súčasťou života.

Prvomájový sprievod ani tohto roku sa nekonal. Občania prišli oslavovať 1. máj priamo na amfiteáter. Na pódiu svidníckeho amfiteátra sa striedal tanec so spevom, na ihrisku svoje vedomosti ukazovali psy. Občanom sa páčili modely svidníckych manekýnok. Dávnu históriu šabl'ových i kordových súbojov pripomenuli svojim vystúpením v dobovej výstroji a výzbroji vyše dvom tisíciam prítomných na amfiteátri členovia klubu historického šermu. Svojím programom sa na prvomájovom popoludní predstavil tanečno-spevácky súbor Makovica zo Svidníka.

Deň víťazstva

Tohtoročné 47. výročie Dňa víťazstva nad fašizmom si pripomenuli 8. mája aj občania nášho okresu. Bola to spomienka bez okázalosti a pompéznosti. V dopoludňajších hodinách položili zástupcovia armády, štátnych a zastupiteľských orgánov, strán, hnutí a spoločenských organizácií vence vďaky a kytice kvetov k hrobom osloboditeľov vo Svidníku a na Dukle. V tento deň už o 8. hodine sa začala na Dukle zádušná liturgia, ktorú celebroidal pomocný prešovský biskup Milan Chatur.

Zádušná liturgia sa uskutočnila aj pri Pamätníku osloboditeľov vo Svidníku, ktorú celebroidal prešovský pravoslávny biskup Nikolaj. Na omši vo Svidníku účinkovali všetci pravoslávni kňazi z Prešovskej eparchie.

Svidnícky festival

Ani nepriazeň počasia neodradila milovníkov ľudového folklóru od účasti na dvojdných XXXVII. slávnostiach kultúry Rusínov – Ukrajincov ČSFR. Spolu s vyše 10 tisíc návštevníkmi privítali organizátori na festivale aj delegácie zahraničných hostí. Medzi účastníkov slávnosti zavítal do Svidníka aj veľvyslanec Ukrajiny v ČSFR Viktor Moroz a predseda oblastného výboru Tovaryšstva Ukrajina Anatolij Stepaneňko, ako aj zástupcovia

ukrajinsko-rusínskych menšín z iných európskych krajín: Slavko Burda z Chorvátska, Vasil Slanta z Poľska, Juraj Semeniuk z Rumunska, poslanec najvyššej rady Ukrajiny Stepan Pavľuk a ďalší významní hostia, ktorí v sobotu spolu s účinkujúcimi a ďalšími predstaviteľmi okresu položili vence vďaka pri pamätníkoch na Dukle a vo Svidníku. Sobotná časť programu pokračovala potom vystúpením dedinských kultúrno-folklórnych telies. Nemenej lákavým bolo vystúpenie kmetovcov z prešovského rozhlasu v neskorých večerných hodinách.

Kým v sobotu bola účasť väčšinou z mesta a blízkeho okolia, v nedeľu 14. júna 1992 sa svidnícky amfiteáter stal dejiskom osláv, ktoré široko presahovali rámec okresu. Tisíce účastníkov sledovalo spod dáždnikov hodnotný program amatérskych i profesionálnych súborov. Veľmi úspešne vystúpila Makovica zo Svidníka. Páčili sa PULS z Prešova, Dvianci, temperamentní Rómovia z Prahy, rovnako Štedrýk z Ukrajiny či Pogorzenie z Poľska.

K dôstojnému priebehu svidníckych slávností prispelo viac než 1 300 účinkujúcich zo 43 súborov a skupín. Nemalú zásluhu na úspešnom priebehu festivalu majú i sponzori podujatia, a to Strojárne potravinárskeho priemyslu, firmy Cocul'a a Slavstav. Treba uznať, že hlavná myšlienka nechýba v žiadnom vystúpení, bolo ňou porozumenie medzi ľuďmi a národmi. Napriek nežičlivosti počasia svidnícky festival ani toho roku nestratil svoj nenapodobiteľný kolorit, ktorý rezonuje melódiou, rezkým tancom i hravým humorom.

Oslavy SNP

28.8.1992 sa na pietnych miestach nášho okresu konali akty kladenia vencov na pamiatku bojovníkov za slobodu. 48. výročie SNP si pripomenuli aj občania Svidníka. Organizátorom týchto pietnych aktov bol svidnícky magistrát. K jeho aktivite sa priamou účasťou pripojili zástupcovia Obvodného úradu vo Svidníku, podnikov Strojárni potravinárskeho priemyslu a Svikon, Strany demokratickej ľavice, Strany zelených na Slovensku, Hnutia poľnohospodárov, Slovenský zväz protifašistických bojovníkov. Prítomní položili vence a kytice kvetov k pamätníku Sovietskej armády a pri soche arm. gen. L. Svobodu vo Svidníku a na pamätníku na Dukle. Primátor mesta Karol Kalinák prítomným vyslovil poďakovanie za účasť a vzdanie vďaka obetiam protifašistického obdobia.

Oslavy KDO

V sobotu 3. októbra pred jedenástou hodinou na svidníckom heliodrome pristali dva vrtuľníky. Na ich palube boli delegácie federálneho Ministerstva národnej obrany a federálneho Ústredného výboru Československého zväzu bojovníkov proti fašizmu. Na čele prvej boli námestníci ministra národnej obrany generál poručík Andrej Sabol a Dr. Igor Urban, druhú delegáciu viedol predseda Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov gen. mj. Ing. Ján Husák.

Ešte pred priletom spomínaných delegácií si zástupcovia mesta i okresu Svidník uctili pamiatku arm. gen. L. Svobodu na námestí okresného mesta. Delegáciu viedol prednosta okresného úradu Ing. Pavol Kačíc, delegáciu mesta jeho primátor Karol Kalinák. Autobus s členmi delegácií najprv smeroval k pamätníku na Dukle. Delegácia uskutočnila pietny akt kladenia vencov, pozrela si areál bojiska a navštívila aj vyhladkovú vežu. O 13:00 sa

uskutočnil pietny akt pri pamätníku vo Svidníku. Po slávnostnom obede delegácie z Prahy a Bratislavy odleteli na helikoptéroch na letisko do Košíc.

A. Dubček vo Svidníku 15. II. 1992

Po štvrtstoročí Alexander Dubček posledný raz vo Svidníku.

Svidníčania privítali vzácneho host'a chlebom a soľou, kyticou červených klinčekov a úprimným stiskom rúk. V obradnej sieni Mestského úradu sa p. Dubček zapísal do pamätnej knihy mesta. V privítacom príhovore primátor Karol Kalinák vyzdvihol zásluhy Alexandra Dubčeka na novovytvorení okresu Svidník pred 24 rokmi a stručne charakterizoval jeho následný vývoj. V priateľskom duchu sa niesla aj beseda Alexandra Dubčeka s funkcionármi Mestského úradu a predstaviteľmi politických strán a hnutí. Foto č. 1

Pred tohtoročnými voľbami mnohí občania Svidníka dostali od Dubčeka pozdrav s jeho portrétom, na ktorom bol text: „Svet verí Dubčekovi a Ty? Chcete viesť dôstojný život? Chcete sociálnu spravodlivosť? Voľte Sociálnodemokratickú stranu Slovenska, ktorá Vám zabezpečí reálny sociálny program a dôstojné miesto Slovenska vo svete.“

Prvého septembra 1992 Alexander Dubček pri autohavárii na Morave utrpel ťažký úraz. O dva mesiace v nemocnici v Prahe zomrel. Náš poslanec Andrej Dudáš v novinách Dukla o ňom napísal: „Stalo sa. Dubčekovo srdce dotĺklo. Mnohým z nás príslušníkom staršej a strednej generácie však tlčie ďalej pri spomienke na Pražskú jar, socializmus s ľudskou tvárou a veľké dubčekové rožky.“

Politici, diplomati a ministri v meste

Tohto roku viac než po iné roky prichádzali k nám význačné osobnosti.

18.4.1992 zavítal do Svidníka minister poľnohospodárstva Ing. Jozef Kršek. Informoval poľnohospodárskych funkcionárov o postupe transformačného zákona.

Koncom apríla boli v meste poslanci FZ (federálneho zhromaždenia) Milan Čič a Michal Kováč. Poslanci besedovali s občanmi o problémoch, ktoré brzdia v práci začínajúcim podnikateľom, o účinnosti zákonov v oblasti mestských samospráv.

Minister medzinárodných vzťahov Pavol Demeš navštívil Svidník 29.4.1992.

2. mája náš okres navštívil minister kultúry Slovenskej republiky Ladislav Snopko.

V máji prijal primátor mesta Karol Kalinák generálneho konzula Poľskej republiky prof. PhDr. Jerzyho Koroleca a poradcu ministerstva pre zahraničné vzťahy Wincenta Mroczkowskeho. Rokovalo sa o otázkach týkajúcich sa spolupráce pohraničných oblastí, možnosti spolufinancovania a využitia letiska, rozšírenie kapacity hraničného priechodu Barwinek.

26. mája do Svidníka na míting občanov prišli: Dr. Peter Weiss CSc., Doc. JUDr. Jozef Olej, Ing. Mikuláš Šidík, JUDr. Róbert Fico, JUDr. Mária Ďurišinová.

„Príležitosť schopným, istotu pracovitým“ – heslo s ktorým sa predstavili kandidáti na poslancov parlamentov za Stranu demokratickej ľavice.

Parlamentné voľby

Tohtoročné voľby do Federálneho zhromaždenia a Slovenskej národnej rady sa konali 5. a 6. júna. V okrese ich riadila jedenásťčlenná volebná komisia na čele s Ing. Milanom Gregom. Do jednotlivých zákonodarných orgánov ČSFR z nášho okresu spolu kandidovalo 64 kandidátov – do SNR 22, do SN 20 a do SL 22. V okrese bolo zapísaných vo volebných zoznamoch 29 991 voličov, v meste Svidník vo volebných zoznamoch bolo zapísaných 7 200 občanov. Každý volič týždeň pred voľbami osobne dostal domov do bytu 64 hlasovacích lístkov. Voľby na území nášho mesta sa začali 5. júna 1992 o 12:00 hod. Ukončili sa 6. júna o 14:00 hod. Vo Svidníku voľby sa konali v siedmich okrskoch.

Pred voľbami volebný kolotoč sa rozkrútil na plné obrátky. Politické strany, hnutia podľa konta na účte predvolebnú kampaň začali veľkolepo. Občianska demokratická únia posielala „pozdrav“ do mnohých rodín vo forme listu. Každý deň v televízii a rozhlase jednotlivé strany (ich lídri) hovorili o svojich volebných programoch. V meste boli polepené po prvýkrát veľké plagáty (fotografie) volebných kandidátov.

Ako volili občania Svidníka?

	do SNR	do FZ – SL	do FZ - SN
HZDS- hnutie za dem. Slovensko zvolený poslanec	32,3% MVDr. Kačmár Bohumil	38,7% Ing. Imrich Hamarčák	41,6%
SDE – strana demokratickej ľavice zvolený poslanec	40,2% Dudáš Andrej	30,1%	29,8%
KDH – kresťanskodemokr. hnutie	4,9%	5,4%	5%
SDSS – sociálnodemokratická strana na Slovensku	4,3%	5,1%	4,3%
SNS – slovenská nár. strana	2,2%	2,6%	3,2%
SKDH – slovenské kresťansko- demokratické hnutie	1,9%	2,9%	1,3%
SZS – strana zelených na Slovensku	2,2%	2,6%	3,2%
ODÚ – občianska dem. únia	1,9%	1,2%	1,7%

Strana demokratickej ľavice v našom okrese získala vo voľbách v priemere 24,3% všetkých platných hlasov, z toho kandidátov na poslancov SNR volilo asi 29,2%. Obidvoma výsledkami sa náš okres zaradil na 1. miesto na Slovensku. Príloha 01

Nový predseda okresu

Vláda SR vymenovala v mesiaci septembri doterajšieho prednostu Okresného úradu vo Svidníku Ing. Imricha Hamarčáka za prvého námestníka ministra vnútra. Do funkcie prednostu Okresného úradu poverila vláda Ing. Pavla Kačica.

Vladimír Remek vo Svidníku

Okresný výbor Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a Vojenské múzeum vo Svidníku zorganizovali v stredu 23. septembra odborný seminár zameraný na nové poznatky z prvej a druhej svetovej vojny a na poznatky z výskumnej činnosti Vojenského múzea. Na seminári boli prítomní zástupcovia Historického ústavu Česko-Slovenskej armády z Prahy a Bratislavy. Na seminári bol prítomný aj prvý československý kozmonaut Vladimír Remek, v súčasnosti riaditeľ Vojenského múzea letectva a kozmonautiky v Gbeloch. Seminár obohatil o nové nazeranie na dve svetové vojny najmä učiteľov dejepisu. Foto č.2

Veľvyslanec Ukrajiny vo Svidníku

V sobotu 5. decembra navštívil mesto Svidník veľvyslanec Ukrajiny v Česko-Slovensku Roman Ľubkivskij. Na mestskom úrade ho prijal primátor mesta Karol Kalinák, ktorý ho podrobne informoval o celkovom dianí v meste ako aj o ďalších zámeroch jeho rozvoja v najbližšom období. Okrem iných aktuálnych oblastí bol zvýraznený obojstranný záujem o užšiu spoluprácu podnikateľských subjektov mesta Svidník s partnermi na Ukrajine. Pozitívne boli hodnotené už nadviazané priame obchodné kontakty medzi firmou Surmex zo Svidníka a firmou Karpaty z Rachova. Veľvyslanec Roman Ľubkivskij prisľúbil Svidničanom všestrannú pomoc a spoluprácu. Foto 3,4,5

Mesto schválilo trhový poriadok

Na zasadnutí Mestského zastupiteľstva vo Svidníku dňa 28. apríla 1992 bol prerokovaný a schválený trhový poriadok, ktorý nadobudol platnosť 1. júna. Mestské trhovisko bolo zriadené pri mestskom kine. V lete tohto roku bolo tu postavených 37 krytých trhových pultov v hodnote 267 000 korún. Pre potreby tržnice bola urobená prípojka vody a pitná fontánka za 55 000 korún. V priestoroch trhoviska sa po prvom júni úplne obmedzil predaj liehových nápojoch a cigariet. Na náš trh takmer každý deň po celý druhý polrok 1992 prichádzali predávajúci z Ukrajiny a Poľska. Pre občanov bolo výhodné kupovať lacný tvar najmä z Ukrajiny. Niektoré druhy tovarov na tržnici boli o 100% lacnejšie než v našich obchodoch. Holiaci strojček Charkiv som si kúpil za 80,- korún a v obchode stál 300,- Kčs. Lacný tovar prilákal na trhovisko každý deň stovky kupujúcich z mesta a okolia. Predávajúci musel za jedno miesto pri pulte na jeden deň zaplatiť 100,- Kčs. Vďaka dôslednej práci p. Feka (vyberača poplatkov) v priebehu tohto roka do pokladnice mesta z tržnice prišlo jeden milión korún. Nad poriadkom v tržnici dohliadala mestská polícia.

Svidník je jedným mestom, ktoré nemá železnicu, ale je prvým mestom na Slovensku, ktoré má lietadlo. Mestský úrad kúpil štvormiestne lietadlo „Z 43“ za združené prostriedky. Svidník, Bardejov, súkromní podnikatelia i podniky na kúpu lietadla združili prostriedky v hodnote 2,1 milióna korún. Toľko korún je hodnota nášho prvého lietadla. Pre zdarný štart a pristátie lietadla v roku 1992 na letisku, mesto preinvestovalo 6 117 tisíc korún.

V lete tohto roku mesto získalo kvalifikovaného pilota a leteckého mechanika. Letcom je Čech Ing. Karel Večera, mechanikom je Bulhar Nikolaj Vlčinov. Príloha 02

Svidnícka pekárneň dopiekla

Chlieb zo Svidníckej pekárne si v posledných rokoch získal obľubu u mnohých spotrebiteľov v meste aj v okolitých dedinách. Niet sa čomu diviť, pretože tento chutný chlieb si kvalitu udržoval aj niekoľko dní, čo o všetkých druhoch chleba, ktoré dostať na pultoch obchodov povedať nemožno. Posledné bochníky svidníckeho chleba vyexpedovali v sobotu 17. októbra 1992. Stalo sa tak po 33 rokoch nepretržitej prevádzky. Odteraz mesto Svidník bude zásobovať rekonštruovaná stropkovská pekárneň. Chlieb do Svidníka dovážajú taktiež z Bardejova, Mlynároviec aj z malej pekárničky podnikateľa Čorbu a spol. zo Svidníka. Jeden kg chleba koncom roku 1992 stál 9,- Kčs. Rekonštrukcia našej pekárne má byť urobená v nasledujúcom '93 roku.

II. ročník predvianočných predajných trhov Svidník '92

V dňoch 13.-15. novembra '92 kroky mnohých obyvateľov Svidníka a okolia smerovali do areálu Stredného odborného učilišťa strojárskoho, kde sa konal v poradí už druhý ročník predvianočných výstavných a predajných trhov. Organizátormi tohto podujatia boli: Okresný výbor zväzu podnikateľov Slovenska, Okresný a Mestský úrad. Za prítomnosti čelných predstaviteľov okresu a hostí z Poľskej republiky trhy otvoril prednosta Okresného úradu Ing. Pavol Kačic spolu s wicewojwodom Mgr. Adamom Peziolom, ktorý sa zhostil úlohy prestrihnutia pásky.

Pre návštevníkov, ktorých počas víkendu prešlo bránou vyše 6 000, tu bola príležitosť kúpiť pre svojich najbližších dar pod stromček, pre vystavovateľov boli trhy šancou predstaviť sa svojimi výrobkami čo najširšej verejnosti. Tridsať firiem z celého východoslovenského regiónu, medzi nimi aj 4 firmy z Poľska túto možnosť využili. Na trhoch sa predstavili firmy Surmex, Svikon, Slimák, Ruda, Novobyť, VDCOM. Z domácich vystavovateľov najviac záujemcov priťahovali stánky Tesly Stropkov, najmä s novo vyvinutými telefónnymi prístrojmi. Hlavný zámer organizátorov druhých predvianočných výstavných a predajných trhov sa splnil. Práním organizátorov bolo, aby sa náš región v budúcnosti stal križovatkou obchodu.

Autobusové nástupište v prevádzke

V stredu 16. decembra za prítomnosti mestského magistrátu a vedenia závodu ČSAD š.p. Košice bolo dané do trvalého používania nové autobusové nástupište. Symbolickú pásku pri jeho otváraní prestrihol prednosta okresného úradu Ing. Pavol Kačic.

So stavbou nástupišťa sa začalo v roku 1988, jej dodávateľom boli Dukostav, Cestné stavby – prevádzka Stropkov a TPS (továrne potravinárskych strojov).

Opozdenie otvorenia autobusového nástupišťa bolo zapríčinené tým, že nastali určité problémy s odvedením povrchových vôd z nástupnej plochy a tiež dobudovaním lapača tukov a olejov, bez dokončenia ktorého okresná hygienická stanica odmietla vydať súhlas na jeho otvorenie. Cestujúci od 16. decembra 1992 už čakajú a nastupujú do autobusov aj vo Svidníku pod prístreškom a v kultúrnejšom prostredí ako to bolo doposiaľ. Hodnota nástupišťa činila 17 000 000 korún. Ďalšie stavby v areály autobusovej stanice – výpravňa a prevádzková

budova ešte neslúžia svojmu účelu. Na ich dokončenie v súčasnosti mesto nemá dostatok finančných prostriedkov.

Výstavba mesta

I keď sa vo Svidníku toho roku nebudovalo toľko ako pre niekoľkými rokmi, ale stavebný ruch sa tu úplne nezastavil.

Na 12. triednej základnej škole bolo preinvestovaných 11 782 tisíc korún. Škola by mala byť ukončená v roku 1993 .

V rámci programu estetizácie mesta boli v roku 1992 opravené a vymaľované fasády na troch bytových blokoch. Práce boli prevedené v celkovom náklade 788 tisíc korún.

Mesto zabezpečilo namontovanie meracej a regulačnej techniky do jednotlivých bytov v hodnote 8 100 tisíc korún. Finančné prostriedky mesto získalo z úveru.

Boli zrekonštruované dve staré bytovky na Goldbergerovej ulici. Do obidvoch bytoviek bolo zavedené ústredné kúrenie, urobená výmena okien, kuchynských liniek a celková oprava omietok a malieb. Celkový náklad na modernizáciu týchto dvoch bytoviek činil 1 425 tisíc korún.

Jednou z najväznejších úloh magistrátu bolo v tomto roku zlikvidovať poslednú uhoľnú kotolňu K₁ a to prepojením Teplovodného kanálu a kotolňu č. 5. Už na začiatku vykurovacej sezóny 92/93 bol Teplovodný kanál od kotolne č. 5 spustený do prevádzky a týmto krokom bola v meste Svidník odstránená z prevádzky posledná uhoľná kotolňa. Finančný náklad celej akcie bol 2 572 tisíc korún .

V tomto roku boli dokončené dvoj garáže na sídlisku Dukla v počte 12 o celkovom náklade 1 635 tisíc korún, ktoré boli prenajaté záujemcom.

Individuálna bytová výstavba tohto roku sa veľmi spomalila. V meste povolili len dve stavby rodinných domov. Nezáujem o výstavbu je podmienený aj cenou pozemkov. 1m² pozemku v meste Svidník má hodnotu 100 korún. To znamená, že za jeden stavebný pozemok treba u nás zaplatiť 60 000 korún. V stavebnej činnosti sa veľmi činili najmä podnikatelia zameraní na obchodnú činnosť (Magušak, Kiska, Paranič, Adamčík, Cocuľa a najmä Surmánek). Príloha 03

Základná umelecká škola ukončená

Koncom februára '92 bola ukončená výstavba Základnej umeleckej školy na Komenského ulici vo Svidníku. Výstavba tejto školy trvala veľmi dlho a bola zabezpečovaná formou akcie „Z“. Investorom stavby bol Mestský národný výbor a Školská správa vo Svidníku. V školskom roku 91/92 Základnú umeleckú školu navštevovalo 418 žiakov. Žiaci sa vyučovali v hudobnom, tanečnom, výtvarnom a literárnom odbore. Riaditeľom ZUŠ je Peter Varga.

Cirkevná základná škola vo Svidníku

V rámci zákonov týkajúcich sa alternatívneho školstva vznikla začiatkom septembra '92 aj vo Svidníku Cirkevná základná škola Svätého Juraja. Na začiatku boli zriadené štyri

triedy v priestoroch Strednej zdravotnej školy (v bývalej budove OV KSS). Riaditeľkou novej cirkevnej školy sa stala p. Helena Vargová. Do cirkevnej školy začali chodiť žiaci 1.-4. roč. Prvými učiteľkami v cirkevnej škole boli: Vargová H., Gerberiová G., Gobanová M. a Ing. Mačugová A. Prvou vychovateľkou jedného oddelenia školskej družiny v tejto škole bola p. Košová J.

Odstránenie dvojzmennosti vo vyučovaní

V druhej polovici septembra '92 sa žiaci druhých ročníkov III. Základnej školy vo Svidníku nasťahovali do nových priestorov, ktoré im uvoľnilo mestské kultúrne stredisko na sídlisku Utra. Stalo sa tak po dohode školskej správy s mestským úradom. Týmto činom pribudli tejto škole tri nové učebne, dve miestnosti pre školskú družinu a telocvičňa, ktorá vznikla prebudovaním prednáškovej sály. Vo Svidníku tohto roku sa už všetci žiaci vyučujú v prvej (dopoludňajšej) zmene.

Tri fary vo Svidníku

V máji 1992 ukončili rekonštrukciu najstaršej školskej budovy vo Svidníku. V tejto budove po vojne vyučoval prvý povojnový kronikár učiteľ Ivan Zbihlej. Od roku 1968 v budove sídlil Okresný dom pionierov. V posledných rokoch tu pôsobilo Okresné materiálové a technické stredisko. V roku 1990 budova bola preradená pod správu cirkvi. Vďaka veľkej iniciatíve budova bola za necelý rok zrekonštruovaná a daná do pôsobnosti rímsko-katolíckemu farskému úradu. V budove býva a pôsobí mladý kňaz Peter Gombita. Občania nazývajú túto faru „biela fara“.

Druhú farskú budovu rekonštruovali z rodinného domu prvého svidníckeho lekára Mirona Pribulu. V tejto farskej budove býva a pôsobí gréckokatolícky kňaz p. Petrik Ľuboš.

Pôvodná tretia fara slúži pravoslávnenému farárovi. V súčasnosti pravoslávny kňaz sa nazýva Sovič Ján. V lete tohto roku (27.6.) náhle zomrel najstarší svidnícky pravoslávny kňaz Ivan Liptak.

Filmové leto

Bývalý Filmový festival pracujúcich má svojho pokračovateľa pod názvom Filmové leto '92. V pondelok 15. júna bol otvorený už tradične vo svidníckom amfiteátri. Na ôsmich filmových predstaveniach bolo premietnutých 6 amerických, jeden francúzsky a jeden taliansky film. Je paradox, že občanom nebol tohto roku premietnutý ani jeden československý, ruský či poľský film. Starší občania konštatujú, že súčasné americké filmy učia mládež hrubosti a kriminalite. Počasie tohtoročnému Filmovému letu prialo.

Echo našich slávností

V pondelok 27.X.92 sa sála Mestského kultúrneho strediska vo Svidníku úplne naplnila. Všetkých prítomných v takom hojnom počte pritiahla akási magická sila dychtiaca po prežitom vo folklórnom duchu. Skutočne bolo sa na čo pozerat', a čo počúvať. Vystúpili:

Folklórny súbor Beskýd z Vyšného Mirošova, mužská spevácka skupina z Nižnej Polianky, ženská spevácka skupina Popivka z Cerniny, mužská spevácka skupina Zaruba z Ňagova, speváci ľudových piesni Iveta Piruchová –Svitková, Anna Šuťaková-Poračová, Michal Špak, Ladislav a Ján Štefanišinovci, Emília Jesenská a jej matka Emília Rusinková, Mária Krajňaková, Erika Macková, Jarmila Miňová, Stanislav Jacko, spevácke trio Michalič, Horňak, Petrašovský z Humenného, súbor Makovica zo Svidníka a Udierka, ktorá pracuje pri Okresnom výbore ZRUČ vo Svidníku. Práve tá bola koordinátorom priebehu celého večera. Všetci prítomní si z toho večera odniesli neopakovateľné zážitky. Neofutovali ani tí návštevníci, ktorí počas celého dvojhodinového programu museli stáť.

Dukelský beh mieru

Už po tridsiaty tretíkrát sa na štartovnú čiaru pri pamätníku na Dukle postavili vyznávači čestného vytrvalostného behu. Už po štvrtýkrát za sebou sa víťazom Dukelského behu mieru stal zástupca nášho okresu Miroslav Haník, člen Telovýchovnej jednoty Mlynárovce. Z 37 štartujúcich sa mu v daždivom a chladnom počasí darilo najviac a tak sa mohol tešiť z putovného pohára, ktorý mu odovzdal zástupca ACTINY (švajčiarskej firmy) pán Michal Karala. Dukelský beh mieru sa uskutočnil v nedeľu 6. septembra 1992. Beh sponzorovali: Slovenská poisťovňa, Strojárne potravinárskeho priemyslu Svidník, firmy KOMI, Slavstav.

Svidničan na vrchole Európy

V lete tohto roku občan nášho mesta pán Ján Brudňak vystúpil na najvyšší vrch Európy – na Mont Blank (4 807m). Pán Brudňak pracuje ako kurič v Osobitnej škole internátnej vo Svidníku. Jeho sponzorom bola svidnícka firma Surmex, ktorá ho materiálne dobre vybavila. Pán Brudňak sa pripojil ku skupine turistov Železorudných baní v Spišskej Novej Vsi. Jeho zahraničná „turistická“ dovolenka trvala 23 dní. Za túto dobu skupina prešla 7 štátov, najazdili autobusom okolo 7 000 km, navštívili 3 olympijské mestá – Grenobl, Albertvil, Innsbruck. Pán Brudňak je prvým človekom v okrese Svidník, ktorý vystúpil na vrchol Mont Blank. Foto č.6

J. Surmánek sponzor futbalistov

Futbalisti Svidníka s nápisom na prsiach firmy. Od jarnej časti krajských futbalových majstrovstiev majú Svidničania nového sponzora – firmu Dekoplast, ktorej majiteľom je Jozef Surmánek.

Lekársky deň

V piatok 27. novembra sa vo Svidníku už po deviatykrát stretli lekári – odborníci z celého Slovenska, aby si na Poddukelskom lekárskom dni vymenili najnovšie skúsenosti a poznatky z oblasti medicíny. Ústrednou témou tohto stretnutia, ktoré sa uskutočnilo v hoteli Dukla, boli prednášky o liečbe a diagnostikovaní obličkových ochorení. Na podujatí odznelo

dvanásť prednášok a jeho súčasťou bola aj výstavba firiem Medis, Casomed, Rephachem, Hoechst. Na podujatí za štátnu správu sa zúčastnil prednosta okresného úradu Ing. P. Kačic. Foto č. 7

Vo Svidníku otvorili zdravotnícku predajňu

V jeseni tohto roku v budove Polikliniky Juh vo Svidníku bola zriadená predajňa zdravotníckych potrieb. Otvorená je každý deň mimo soboty a nedele. V tejto predajni je možno zakúpiť všetky druhy obväzového materiálu, špeciálny zdravotnícky materiál (tlakomery, fonendoskopy, ihly, striekačky a protetické výrobky). Predajňa s takým zameraním je zriadená vo Svidníku po prvýkrát.

Humanitná pomoc Ukrajine

Vo februári z nášho okresu prostredníctvom Československého červeného kríža odviezli zo Svidníka na Ukrajinu 4 kamióny humanitnej pomoci. Jednotliví občania i organizácie poskytli neznámym zbedačeným ľuďom rôzne šatstvo a trvanlivé potraviny. Pomoc bola poskytnutá ukrajinským obyvateľom v Rovenskej oblasti. Okresný výbor ČSČK v okresných novinách sa poďakoval všetkým, ktorým utrpenie iných nie je ľahostajné. Foto č.8

Čierna kronika

V piatok 7. augusta sa občania Svidníka dozvedeli smutnú správu. Na sídlisku Dukla náhle skončil 8 ročný chlapec Kidala Ján. Boli letné prázdniny. Malý Janko sa išiel hrať s kamarátmi na stavenisko novej školy. Prázdninové dni sú dlhé a detská zvedavosť veľká. Pri rozostavanej škole boli opreté panely. Nezaistenému opretému panelu stačilo málo, aby sa pohol. Nastala osudová sekunda, na chlapca sa prevrátila štvortonová masa železobetónu. Ťažký panel vypudil z mladého detského tela život. Bol som na pohrebe so stovkami Svidničanov. Smútili sme všetci za milovaným synom rodičov Kidalových.

Počasie v roku

Január bol bohatý na sneh. Náš lyžiarsky vleč bol plne využitý. 22. januára bol mráz - 20°C. Odmäk začal už 11. februára, ale sneh sa roztopil až v marci. Jarné práce sa urobili včas. Leto tohto roku v strednej a južnej Európe bolo veľmi horúce a suché. August 1992 prekonal teplotné rekordy za posledných 40 rokov. Noviny písali, že oteplenie je vyvolané skleníkovým efektom, a ten znečisteným ovzduším. Denné teploty v auguste aj v našom meste dosahovali až 34°C v tieni. Ochladenie prišlo so silným vetrom a dažďom v sobotu 5. septembra. V tento deň vo Vysokých Tatrách napadlo až 30 cm nového snehu. Ešte predchádzajúca nedeľa bola veľmi horúca.

Horúce letné dni prispeli k zvýšenej znáške medu. Mnohí včelári tohto roku vybrali med trikrát. Silná včelia rodina doniesla až 30 kg medu. V minulom roku to bolo 5 krát menej.

Jar a jeseň boli priaznivé. V jeseni často padal dážď, oziminy dobre zakorenili. Toho roku bola dlhá jeseň. V stredu 9. decembra som videl v okolitých dedinách pásť kravy. Prvý sneh napadol v noci 13. decembra. Silné mrazy začali až na Štedrý deň. Vianoce boli na ľade. Koniec decembra bol veľmi chladný. V decembri snehu bolo málo, lyžovať sa nedalo. Až do konca roku zima nepoľavila.

Niečo zo štatistiky Svidníka za rok

Počet obyvateľov k 31.12.1992	11 729
Narodilo sa	194
Prvým občanom narodeným 2.1.1992 je Martin Prusák.	
Posledným narodeným Svidníčanom v roku 92 je Tomáš Jurek. Narodil sa vo Svidníku 29.12.1992.	
Najstaršou občiankou Svidníka r. 92 je Anna Didiková. Narodila sa 10.7.1900.	
Počet Rómov	552
Zomrelo	57
Počas roka zo Svidníka odišlo	230
Počas roka do Svidníka prišlo	362
Do knihy manželstiev na Mestskom úrade je zapísaných sobášov	93
z toho len občianskou formou	39
Rozviedlo sa manželstiev	21
Nezamestnaných občanov	536
Medzi tými čo hľadali zamestnanie bolo:	
- vysokoškolákov	26
- stredoškolákov	136
- absolventov stredných odborných učilišť	73
- mladistvých po skončení základnej školy	83
Počet učiteliek v materských školách	70
Počet detí zaškolených v materských školách	709
Počet učiteľov na základných školách	127
Počet žiakov na základných školách	2 414
V školskom roku 91/92 ukončilo školskú dochádzku	305
V školskom roku 92/93 do 1. ročníka nastúpilo žiakov	92
Počet učiteľov na stredných školách	92
Počet žiakov na stredných školách	1 478
Počet žiakov na Základnej umeleckej škole	390
Počet učiteľov na Základnej umeleckej škole	18
Počet učiteľov na osobitnej škole	25
Počet žiakov na osobitnej škole	230
Počet vychovávateľov na všetkých školách vo Svidníku	70
Počet majstrov odbornej výchovy	40
Počet všetkých pedagógov vo Svidníku	442
Počet lekárov	94
Počet farmaceutov	8

Počet stredne zdravotných pracovníkov	400
Počet knižničných fondov v okresnej knižnici	47 338
Výpožičky spolu za rok 1992	84 397
Čitatelia v knižnici	2 953
Počet ekonomicky činných občanov	5 406
Počet dôchodcov	1 186
Priemerný vek obyvateľov vo Svidníku	26,8
Počet majiteľov áut	2 124
Počet majiteľov mrazničiek	759
Počet majiteľov automatických práčok	1 562
Počet majiteľov farebných televízorov	2 320
Počet majiteľov chát	253
Počet majiteľov rodinných domov	713
Počet všetkých bytov vo Svidníku	3 416
Za rok 1992 rozpočet mesta presahoval hodnotu – príjmy	55 091 000 Kčs
Výdavky presahovali	55 091 000 Kčs
	Skutočnosť
Príjmy	65 495 000 Kčs
Výdavky	61 284 000 Kčs

Koľko máme áut

V tomto roku občania Svidníka vlastnili celkom 2 124 osobných motorových vozidiel, z ktorých podstatnú časť tvorili autá výrobnéj značky Škoda a VAZ. Na 5,5 obyvateľov mesta pripadalo jedno osobné auto. V súčasnosti vo Svidníku sú už majitelia áut značky Ford, BMW, Citroen, Daewo Racer, Daihatsu Charade, Fiat, Renault, Opel, Audi, Alfa Romeo, Honda Accord, Mercedes Benz, Mitsubishi, Suzuki, Subaru, Mazda, Peugeot, Nissan, Volvo, Toyota, Wolkswagen. V našom meste do 31.12.1992 bolo 35 zahraničných vozidiel dovezených po novembri 1989.

Kultúrna činnosť

V Mestskom kultúrnom stredisku sa toho roku uskutočnili kurzy anglického a nemeckého jazyka, kurz varenia a pečenia pre rómske ženy, kurz spoločenskej výchovy a spoločenského tanca. Tieto kurzy absolvovalo 225 frekventantov.

V mestskom rozhlase bolo odvysielaných 369 relácií rôzneho zamerania.

Na úseku záujmovej umeleckej činnosti bolo uskutočnených 12 divadelných, 9 folklórnych a estrádno-zábavných programov za účasti 5 779 osôb.

V priebehu roka bolo uskutočnených 91 diskoték za účasti 10 396 osôb. Príjem na diskotékach bol 115 220 Kčs. Kino Dukla počas roka navštívilo 35 918 ľudí a tržby predstavovali 319 225 Kčs.

Deň zaľúbených – klubový večer slova a hudby o láske sa konal v Klube mladých vo Svidníku 18.2.92. Večer bol spojený s diskotékou, ktorú vhodne dopĺňali aforizmy o láske a vystúpenie dvoch párov spoločenského tanca z Bardejova.

V dňoch 21.-27. februára 1992 bola sprístupnená autorská výstava karikaturistu Jana Halčíka, občana Svidníka. Návštevníkov zaujali humorné a satiricky ladené obrázky, ktorými autor reagoval na politické dianie a medziľudské vzťahy.

Pašiové hry – koncert k veľkonočným obradom sa uskutočnil 12.4.1992 v rímskokatolíckom kostole vo Svidníku. Pašiové hry podľa Jána boli prevedené po prvýkrát, vystúpenie speváckych zborov zo Stropkova a Svidníka malo kladný ohlas.

V dňoch 3.-13. septembra 1992 sa v Českej a Slovenskej federatívnej republike konal I. svetový festival folklóru pod názvom Ľudová kultúra, deti a Komenský. V rámci neho sa svidníckym deťom 9.9.1992 predstavil folklórny súbor San Mao z Číny. Spolu s našim kolektívom Slniečko a kolektívom Štiavničanka pripravili pre deti krásne folklórne dopoludnie. (Foto č.9)

Dňa 17.11.1992 z príležitosti Dňa študentstva sa uskutočnil Disko maratón pre mládež v klube mladých.

V spolupráci s Rusínskou obrodou v Prešove dňa 13.12. bol zorganizovaný vianočný koncert pod názvom v Betleheme novina. Zúčastnilo sa tu 5 skupín betlehemcov – z Lodomirovej, Bodružala, Okružleho, Stropkova a Svidníka. (Foto č.10)

V dňoch 22.-26.12. bola uskutočnená akcia Diskotéka na ľade.

Poddukelský učiteľský spevokol zo Svidníka tohto roku mimo okresu vystupoval:

- v Žiline na Festivale zvukov, tónov, národnej, prírodnej, etnickej a duchovnej hudby GAIA,
- v Humennom na I. ročníku Zemplínskych slávnosti zborového spevu,
- v Snine na II. Festivale duchovnej piesne,
- Bardejovských Kúpeľoch na koncerte pre pacientov,
- v Zborove na matričných slávnostiach (viď pozvánky, obr. č.04)

V rámci III. ročníka výstupu na 101 slovenských hradov a zámkov bol zorganizovaný výstup na horu Kaštielik.

V septembri sa zrodila nová kultúrno-športová tradícia Turistický pochod chodníkmi Alexandra Pavloviča. Pri príležitosti narodenia významného rusínskeho spisovateľa sa v sobotu 19.9.1992 uskutočnil turistický pochod Šarišské Čierne – Svidník. Zo Šarišského Čierneho trasa pochodu viedla cez Kurimku, Makovicu, Čiernu horu až do Svidníka. Dĺžka trate pochodu bola 18 kilometrov. Medzi účastníkmi pochodu boli aj funkcionári mestského magistrátu na čele s Karolom Kalinákom. Bol to prvý významný pochod, ktorý utužil priateľstvo Slovákov a Rusínov - Ukrajincov. (Vid' obr. č. 11)

Obchodná sieť

Rok 1992 sa zapíše v histórii Českej a Slovenskej republiky ako rok privatizácie obchodov. V priebehu roka firemné tabule na vydražených obchodoch zmenili nielen majiteľa, ale aj obsah, otvorili sa predajne so zmiešaným tovarom, kde sa predáva všetko: topánky, hračky, pracie prostriedky, časopisy, bižutéria.

Len vydražené potravinárske predajne museli zachovať sortiment v nezmenenej podobe po dobu dvoch rokov.

Návštevy v obchodoch pre väčšinu našich obyvateľov boli prekvapivé. Občania mali kde nakupovať, ale peňaženky každý mesiac boli tenšie, lebo ceny sa značne zvýšili. V tomto roku došlo k výraznému zvýšeniu cien potravín, energie, stavebnín aj poštovného. Napríklad poštovná známka na pohľadnicu sa zvýšila z 50 halierov na 2 koruny, liter mlieka sa predával za 8 korún, bravčové stehno sa zvýšilo zo 72 Kčs na 100,- korún. Starobné dôchodky aj platy robotníkov sa zvýšili v priemere o 70 korún. Dvanásť tisíc obyvateľom Svidníka v roku 1992 slúžili tieto predajné jednotky (obchody)

Predajne

Potraviny

Na ulici Sovietskych hrdinov majiteľ Ján Olčák, predtým Zdroj
 Na ulici Sovietskych hrdinov majiteľ Slimák, predtým Zdroj
 Na sídlisku Utra majiteľ Ján Kupec, predtým Zdroj
 Pri Pivosklade majiteľka Helena Petnuchová, predtým Zdroj
 Na sídlisku Dukla, majiteľ Magulák v novopostavenej vlastnej budove
 Na sídlisku Dukla spolujiteľ firmy Trend 2001 (Bilas)
 Na ulici Karpatskej, majiteľka Patkaňová
 Na ulici gen. Svobodu, majiteľ S. Novák v podnájme Pozemných stavieb
 Na ulici D. Millyho, majiteľ Darivčák vo vlastnom dome
 Na ulici Bardejovskej, majiteľ M. Paňko – vydražil od odevných závodov kpt. Nálepku
 Na sídlisku Utra II. majiteľ Mňahončák
 Na sídlisku Utra II. majiteľ Cehelský
 Na ulici Sovietskych hrdinov, majiteľ Peter Bobak
 Na ulici Mierova, predajňa Jednoty SD, vedúca Kandrává
 Na sídlisku Mier, predajňa Jednota SD, vedúca Pjonteková
 Na ulici centrálnej (pri ČSAD), predajňa J SD, vedúca Štefuraková
 Na ul. Goldbergerovej, predajňa Jednota, vedúca Didiková
 V obchodnom dome JEDNOTA SD, vedúci Ducár
 Na ulici Sov. hrdinov, Pekárske výrobky, firma Milano

Mäso – Údeniny

Na sídlisku Mier, majiteľ Paľa, predtým Jednota SD
 Na sídlisku Dukla II, firma Trend 2001
 Na Centrálnej ulici, majiteľ Michal Simčák
 Na ulici Goldbergerovej, majiteľ Paranič, novostavba
 Na ulici Sovietskych hrdinov, majiteľ Pipas
 Na ulici Sovietskych hrdinov, majiteľ Slimák
 Na ulici Sovietskych hrdinov, majiteľ Bobak Peter
 Na sídlisku Utra, majiteľ Mäsopriemysel Humenné
 V obchodnom dome Jednota SD Svidník

Ryby – lahôdky

Na ulici Sovietskych hrdinov, majiteľ Jednota SD

Na Centrálnnej ulici firma Hordovik, majiteľ Tkač

Cukrárne

Na ul. Sov. hrdinov, výroba a predaj, majiteľ Švedlár

Na Centrálnnej ulici, majiteľ

Balkán – zmrzlina, Goldbergerova ulica, majiteľ Hadžiupi

Zelenina a ovocie

Na Centrálnnej ulici (pri ČSAD), majiteľka Fedorková

Na sídlisku Dukla, majiteľ firma Trend 2001 (Šteco, Bilas, Kačur)

Na ulici Centrálnnej, majiteľ Mikula

Na ulici Centrálnnej MVOS – Konzum, majiteľ Ing. Michalovčík

Na ulici Sovietskych hrdinov, majiteľ Ing. Michalovčík

Na ulici Sovietskych hrdinov, majiteľ Ing. Tibor Demko

Na ulici Sovietskych hrdinov, firma Ziotov a.s. Trebišov

Na sídlisku Utra, majiteľ Mňahončak

Na sídlisku Utra, majiteľ Tibor Demko

Na sídlisku Mier, majiteľ Terko

Obchodný dom Jednota na ulici Sovietskych hrdinov

Reštaurácie a bufety

Bistro Pod Javorom, ul. Bardejovská, firma Cocuľa

„Žaba pri Športovom areáli, majiteľ Gundza

Bufet pri vojenskom múzeu, ulica čs. armády, majiteľ Hanas

Senior Club, ul. Bardejovská, firma KDB Stropkov, Majerník, Kleban

Družstevná vináreň, ul. Sovietskych hrdinov, majiteľ Dirga

Bufet Grosch, ul. Sovietskych hrdinov, majiteľ Surmanek

Bufet na okresnom úrade, majiteľ Kandravý

Reštaurácia U Slimáka, predtým Verchovina, majiteľ Slimák

Reštaurácia Bistro, ul. Sovietskych hrdinov, majiteľ Kosturský

Reštaurácia AB, ul. Sovietskych hrdinov, Jednota SD

Reštaurácia Družba, ul. Sovietskych hrdinov, majiteľ Najduch

Espresso bufet, Obchodný dom Jednota, Sovietskych hrdinov

Reštaurácia Trend 2001, ul. 8 mája, majiteľ Bilas, Harviš

Grand Hamace, ul. 8. mája, majiteľ Gros Tomáš

Bufet pri OÚNZ (v nemocnici), majiteľka Timaniková

Bistro – Bar, ulica Sovietskych hrdinov, majiteľ Brudňak

Drink bar, ulica Centrálna, majiteľ Ing. Živčák

Kis bar, ulica Centrálna, majiteľ Kiska novostavba

Reštaurácia Koliba, ul. Centrálna, p. družstvo Svidnička

Bufet pri ČSAD, ulica Centrálna, majiteľ Gundza

Vináreň Pizza, Sovietskych hrdinov, majiteľ Slimák

Jedáleň samoobsluha, Sovietskych hrdinov, majiteľ Slimák

Reštaurácia Mier, ul. SNP, majiteľ Zdiňak

Bar Ferko, Sídliisko Mier, ul. SNP, majiteľ J. Teraz
 Mini bar – Mario, ul. kpt. Pavlika, majiteľka M. Vasileňková
 Reštaurácia na sídlisku Dukla, majiteľ firma Trend 2001
 Reštaurácia sídlisko IBV (Belejovce), majiteľ firma Jurek
 Hotel Dukla, (jedáleň, kaviareň, snack bar), majiteľ Maguľak

Drogéria

Na ulici Sovietskych hrdinov, majiteľka Hlivjaková
 Na Centrálnej ulici, majiteľ Čvaň Ján
 Ozón na Centrálnej ulici, majiteľ Obšajstník
 Na Poštovej ulici, majiteľ Kekelik
 Na sídlisku Utra, majiteľka Ing. Ľ. Murcková
 Na sídlisku Dukla, ul. gen. Svobodu, firma Port Prešov
 Na ulici Sovietskych hrdinov, Obchodný dom Jednota SD
 Na ulici Sovietskych hrdinov Kozmezal – kozmetické služby maj. MUDr. Zelenková

Textil

Butik na ulici Centrálnej, majiteľ Maljoka
 Vzorodev, ulica Goldbergerová, Ilečko
 Coile butik, Goldbergerová, Adamčíková
 Univerzal textil, ul. 8. mája, majiteľ Fedoročko
 Lady Ann- detský textil, ulica Centrálna, majiteľka Fedoročková
 CS a Imag s.r.o., ulica 8. mája, majiteľ Maguľak
 Dom textilu Petromie, ul. Sov. hrdinov, majiteľ Mihalyi
 Nobodev butik, ul. Centrálna, majiteľ Novosiadly
 Topex Vranov, ulica Centrálna
 Značková predajňa – Vetrovky, sídlisko Dukla, maj. Lukačišín
 Lacný textil, sídlisko Dukla, majiteľ Macko
 Odevy – textil Adriana, sídlisko Dukla, majiteľ Andrejko
 EIČ ei BI textil kusový textil, sídlisko Dukla, maj. Larisa Halájová

Ďalšie predajne

Obuv, Sovietskych hrdinov, majiteľ P. Novák
 Komis M a K s.t. Golbergerova
 Na sídlisku Utra, majiteľka Ing. Ľ. Murcková (OBUV)
 Alna železiarsky tovar, ul. Sovietskych hrdinov, majiteľ Andraščík
 Záhradkárské potreby, ul. Sovietskych hrdinov, maj. Ing. Duchoslav
 Sklo porcelán, ul. Sovietskych hrdinov, majiteľ Slimák
 Dom. potreby sklo porcelán, Obchodný dom, Jednota
 Pidrona – rôzny tovar, ul. Sovietskych hrdinov, majiteľ Pich
 Klenoty, ulica Sovietskych hrdinov, majiteľ Slimák
 Elektro Tyna spol. s. r. o., ulica Sovietskych hrdinov
 Elektro v Obchodnom dome Jednota SD, ulica Sovietskych hrdinov
 Očná optika, Centrálna ulica, majiteľ Hirčko

Opravná a predaj hodín, ulica Sovietskych hrdinov, majiteľ Tyč
 Inkomat armatúry autosúčiastky, síd. Dukla, majiteľ Paranič Juraj
 Šport – elektro, sídlisko Dukla, Jozef Pavlík
 Slovenská kniha š. p. sídlisko Dukla
 Predajňa kníh Ardem, ulica Centrálna
 Prameň, predajňa cirkevných potrieb, ulica Centrálna, majiteľ O. Vydrová
 Predaj kvetov, ulica Sovietskych hrdinov, majiteľ Ján Mihalík
 Predaj kvetov, sídlisko Dukla, majiteľky Krišková a Petriková
 Predaj kvetov, Obchodný dom Jednota, majiteľ Ing. Duchoslav
 Predaj kvetov, ulica Centrálna, majiteľky Krišková a Petriková
 Gerbera, predaj kvetov, ulica Centrálna Butik, majiteľ Basár
 Predaj a oprava televízorov
 Predaj a oprava magnetofónov, sídlisko Dukla, majiteľ Varchula
 Predaj stavebnín, ulica Sovietskych hrdinov, majiteľ Ján Pilip
 Predaj stavebnín, pri kotolni č. 5
 Akvaristika, ulica Centrálna, majiteľka Svetlana Lisaková
 Hermes, predaj a nabíjanie autobatérií, ulica Sovietskych hrdinov, Maruniak
 Autosúčiastky, ulica Centrálna, majiteľ Ing. Živčák
 Autosúčiastky, Budovateľská, majiteľ Drotár
 3 + S predajňa Interguma
 Galantex, textilná galantéria, sídlisko Dukla, majiteľka Ligová
 Vence a smútočné kytice
 Predaj rakiev a smútočných vencov
 Predaj zbraní a nábojov, Firma Omni Arm
 Nábytok Novobyt u Slimáka, ulica Sovietskych hrdinov, majiteľ Cichý
 Predajňa nábytku v obchodnom dome Jednota
 Lekáreň, ulica Centrálna
 Benzínová čerpacia stanica, Sovietskych hrdinov

Služby

Fotoslužba, ulica Centrálna, majiteľka Hajduková
 Fotoslužba ulica Centrálna, majiteľka Kolcunová
 Fotografovanie, ulica Bardejovská, majiteľ Igor Červak
 Holičstvo a kaderníctvo, Kuzhajová
 Kadernický salón Ľudmila, ulica 8. mája, majiteľka Mňahončáková
 Kaderníctvo, ulica Duklianska, majiteľka Lachatová
 Holičstvo, ulica Centrálna, majiteľky Kmit'ová, Cerulová, Ivancova, Hudáková
 Tohto roku je ešte 5 kaderníčok – podnikateľiek, ktoré vykonávajú služby vo vlastnom byte.
 Krajčírstvo, ulica Centrálna, majiteľ Kahanec
 Dana Strihová služba, ulica Generála Svobodu, majiteľka Berežna
 Oprava obuvi, ulica Sovietskych hrdinov, majiteľ Švahla
 Oprava elektrospotrebičov, ulica Centrálna, majiteľ Dzupina
 Požičovňa videokaziet, ulica Centrálna, majiteľ Rohal'

Požičovňa videokaziet, ulica Centrálna, majiteľ Lechman
 Výroba kľúčov, ulica Centrálna, majiteľka S. Sisaková
 Výroba kľúčov a čistenie kobercov, sídlisko Dukla, majiteľ Vencurík
 Sklenárske práce, ulica Poštová, majiteľ Peter Savčák
 Oprava a montáž plynových zariadení, Komenského, Gondok
 Čistenie prádla, ulica Poštová, Technické služby
 Aranžérske a reklamné práce, ulica Bardejovská, Makara
 Autoservis, Autoumyváreň, ulica Stropkovská
 Hermes Nabíjanie autobaterií, ulica Sovietskych hrdinov, majiteľ Maruniak
 Autoservis Alfa, ulica SNP, majiteľ Keselica, Andrejko
 Autoklapiarske práce vykonávajú súkromní podnikatelia :
 Mikula, ulica Generála Svobodu; Čuma Michal, ulica Mládeže; Michalco Jozef, kpt. Pavlika;
 Gerbery Ludovit, ul. Polivková, Sivak Michal, Generála Svobodu; Mašša Jozef, ulica SNP;
 Mikloš Jozef, ulica 8. mája

V týchto rokoch veľmi populárnou službou bolo zhotovenie videozáznamu z rodinných udalostí (svadby, krstiny, jubileá). Za jednu svadbu si majiteľ videokamery zarobil 1 500 Kčs. Vo Svidníku túto službu občanom poskytovali: Jurašiová Mária, Vendel' Zdeno, Bernad Ladislav, Paňko Jaroslav, Kurimský Miron.

Druhá banka

Dňom 19.10.1992 začala v novopostavených priestoroch na ulici Centrálnej poskytovať svoje služby Investičná a rozvojová banka a. s. pobočka Svidník.

Chýba stolárstvo

Vo Svidníku v tomto roku občanom veľmi chýbala taká služba ako je stolárstvo. Nebolo u nás podnikateľa na stolárske práce. Zákazky na tieto práce si občania dávali do Stropkova, Dubovej a Vyšného Mirošova.

Telefónne stanice

V tomto roku vo Svidníku pribudlo 330 nových telefónnych staníc. Záujem o telefónnu prípojku zo strany občanov bol veľký. V súčasnosti už 1 275 svidníckych rodín má telefón.

OZKN zmenené na SVIKON

Za dlhé roky náš najväčší závod na šitie odevov vyvážal svoje výrobky do bývalého Sovietskeho zväzu. Takmer polovica výrobkov smerovala na Východ. V závode sa pracovalo na dve zmeny.

V roku 1991 sa výroba spomalila, lebo nebol dopyt po výrobkoch. K 31.3.1991 dochádza k prepúšťaniu robotníkov z práce. V tomto čase bolo prepustených 180 robotníkov. Dňa 1.6.1992 bol odvolaný z funkcie riaditeľa Ing. Ján Šmajda. Novým riaditeľom bol

poverený Ing. František Krajňak. K tomu termínu (1.6.1992) vzniká z Odevných závodov kapitána Nálepku (OZKN) nový štátny podnik SVIKON – znamená Svidnícka konfekcia. Toho roku (92) vo výrobnom procese nastávajú veľké zmeny. Od leta 1992 závod pracuje iba na jednu zmenu, ale výrobky zo Svikonu sú zamerané na západné trhy.

Činnosť mestského zastupiteľstva

V priebehu roka mestské zastupiteľstvo zasadalo 6 krát. V mesiaci februári (27) schválilo záväzné nariadenie o zriadení mestskej polície a nariadenie o mestských poplatkoch.

Na druhom tohtoročnom zasadnutí 28.4.1992 boli prerokované a schválené tieto dokumenty:

1. Všeobecné záväzné nariadenie mesta Svidník o čase a mieste konania volieb do Federálneho zhromaždenia a Slovenskej národnej rady.
2. Poriadok o pohrebiskách
3. Trhový poriadok
4. Štatút mestského podniku Duklastav
5. Zásady hospodárenia s majetkom mesta a majetkom štátu zvereným mestu Svidník

Na treťom tohtoročnom zasadnutí 30.6. Mestské zastupiteľstvo zriadilo podnik Technické služby mesta Svidník od 1.7.1992. Vymenovalo Michala Picha za riaditeľa podniku Technické služby mesta.

Uložilo riaditeľovi Bytového podniku mesta zabezpečiť do vykurovacej sezóny 1992/93 montáž meracej a regulačnej techniky v spravovanom bytovom fonde.

Na štvrtom zasadnutí dňa 31.8.92 mestské zastupiteľstvo prerokovalo program estetizácie mesta k 30.6.92.

Prerokovalo taktiež správu o činnosti hlavného kontrolóra.

Dňa 29.10.92 bolo schválené nariadenie mesta o parkovaní vozidiel na území mesta Svidník.

Na poslednom tohtoročnom zasadnutí 22.12.92 bola prerokovaná správa o realizácii investičnej výstavby, rozvojového programu a plynofikácii v meste za rok 1992.

Zastupiteľstvo schválilo Cenovú mapu mesta Svidník v nadväznosti na bodovú diferenciu jeho územia.

Súhlasilo s odpredajom bývalej administratívnej budovy Okresného podniku komunálnych služieb Svidník s vyvolávacou čiastkou 6,3 milióna Kčs a to formou verejnej dražby.

Súhlasilo s uzavretím kúpno-predajnej zmluvy o odpredaji 1/3 objektu prístavby Domu služieb pre Investičnú a rozvojovú banku Košice, pobočka Svidník za 4 mil. Kčs.

Mestské zastupiteľstvo v tomto volebnom období malo 27 členov.

Funkcionármi mesta boli:

Primátor mesta: Karol Kalinák

Zástupca primátora: Ing. Michal Bartko

Prednosta úradu: JUDr. Vasil' Štefanco

Hlavný kontrolór mesta: Ing. Peter Zelizňak

Mestská rada v zložení: Ing. Michal Bartko, MUDr. Marián Baja, Ing. Michal Gondek, Ing. Vladimír Popik, Michal Makara, MUDr. Anton Vargovič, PhMr. Marián Majda, Ing. Andrej Vanat, JUDr. Milan Hudák

Vo Svidníku 31.12.1992

Primátor mesta :

Kronikár: Michal Kril'